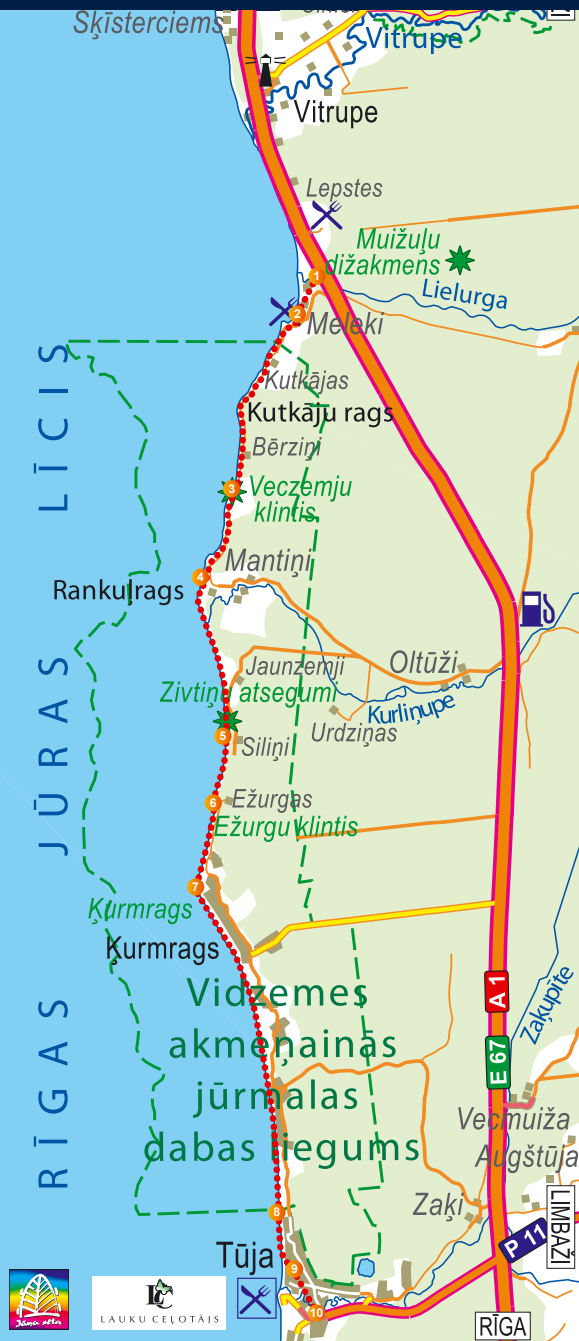

Gar Vidzemes akmeņaino jūras piekrasti

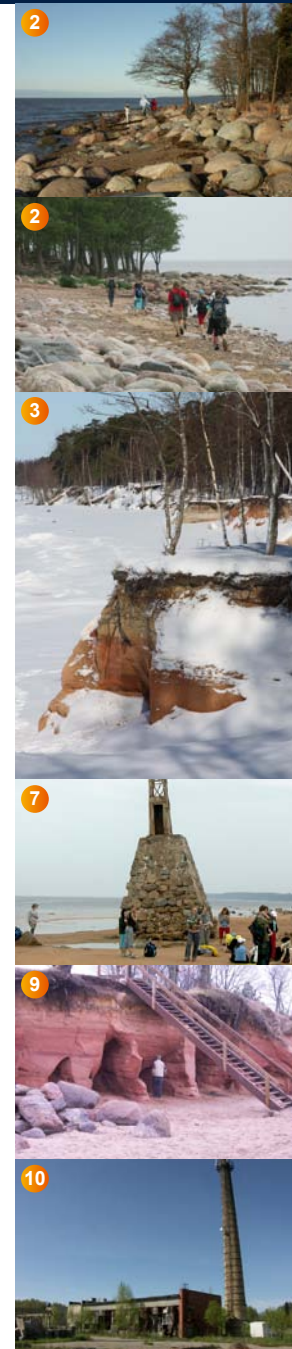
Laiks: aprīlis-oktobris, arī skaistās ziemas dienas
Attālums no Rīgas: 80 km
Pieturas punkti: Vitrupe, Mantiņi, Ķurmragi, Tūja
Garums: 19 km
Aptuvenais ilgums: 7 h

Maršruta veikšanas veids: ar kājām
Piezīmes: maršruta veikšanai nepieciešami piemēroti apavi un zināma fiziskā sagatavotība. Vitrupei var pāriet pa tiltu. Pēc lietavām un palos Kurliņupītei un Zaķupei būs jābrien pāri

Vidzemes akmeņainā jūrmala ir ar dažāda lieluma laukakmeņiem klāts un nelieliem zemesragiem un ličiem izrotots Rīgas jūras līča austrumu krasta posms. Tā ir arī vienīgā vieta Latvijā, kur jūras krastā vilņu iespaidā izveidojušies dažus metrus augsti Devona perioda smilšakmens atsegumi. Viens no izcilākajiem atsegumiem ir nepilnu puskilometru garš un līdz 4 m augstās Veczemju klintīs, kuru apkaime ir labiekārtota. Šo piekrastes posmu būtiski izmainīja 2005. gada orkāns. Ziemās, kad ir bieza sniega sega, minēto posmu gar jūras krastu var izmantot arī braucieniem ar distanču slēpēm.

- 1 **Meleku ličis** – pie Melekiem sākas dabas lieguma teritorija. Meleku krastmala būtiski mainījās 2005. g. orkāna laikā.
- 2 **Kutkāju rags** – neliels, bet ļoti ainavisks un ar lieliem laukakmeņiem klāts zemesrags. No raga jau iztālēm redzams nākamais objekts – Veczemju klintīs.
- 3 **Veczemju klintīs** – iespaidīgākā un krāšņākā smilšakmens klinšu grupa Vidzemes piekrastē. Vilņi te ir izveidojuši līdz 6 m augstu stāvkraustu, kur vairāku simtu metru garumā atsedzas sarkanas smilšakmens klintīs ar seklām abrazijas alām, nišām, grotām un citiem veidojumiem. Netālu atrodas Veczemes saimniecība, kur Rīgas kinostudija uzņēmusi „Ilgo ceļu kāpās” un „Veco jūrnieka līgzdu”.
- 4 **Rankuļrags** – nākamais izteiksmīgākais zemesrags, kas arī klāts ar dažāda lieluma laukakmeņiem.
- 5 **Zivtiņu atsegumi** – iespaidīga smilšakmens atsegumu virkne, kas izveidojās pēc 2005. g. orkāna.
- 6 **Ežurgu klintīs** – pie dažus metrus augstajām klintīm pavasaros un pēc lietavām veidojas divi nelieli sezonāli ūdenskritumi.
- 7 **Ķurmragi** – viens no izteiktākajiem Rīgas jūras līča Vidzemes krasta zemesragiem. Ķurmraga apkārtnē jūrā vilņu un ledus torosēšanās rezultātā ir izveidojušies plaši laukakmeņu krāvumi un no smilšakmens iežiem sastāvoši stāvkrausti. Ķurmraga vecās bākas paliekas – uz jūras pusi sagāzies navigācijas vaduguns korpusi, kas vēl pirms aptuveni piecpadsmit gadiem atradās stāvkrausta augšdaļā.
- 8 **Tūjas mols un laivu steķi** – starp steķiem un Tūjas kļieģļu fabriku bija izveidots sliežu ceļš, pa kuru transportēja labākās kvalitātes kļieģļus. Pēckara gados „Dzeņu” krastā uzcēla zivju pārstrādes rūpnīcu, bet pāri steķiem – cauruli, pa kuru ar ventilatora palīdzību sūkņēja zivis no kuģiem, kas bija piestājuši steķu galā.
- 9 **Tūjas atsegums** ainavisks jūras vilņu izskalots smilšakmens atsegums dienvidos no Zaķupes ietekas.
- 10 **Tūjas kļieģļu fabrika** – 1935. gadā Tūjā darbojās kļieģļu ceplis, kas ražošanā izmantoja apkārtnē esošās Devona perioda mālu iegulas. 1936. gadā uzsāka jaunās fabrikas celtniecību. Šeit ražoja arī augstas kvalitātes kļieģļus, ar kuriem tika apšūts arī Rīgas Pulvertornis. Tagad fabrikas vietā ir pamests grausts, kas redzams no Tūjas centra, ejot jūras virzienā.

Izmantotie apraksti, foto un kartes ir pārpublicēti no *Lauku ceļotāja* oriģinālajiem maršrutiem (lejupielādējami elektroniski www.tures.celotajs.lv).